

คุยกับหมอภาษา

วินิจฉัยความสามารถทางการอ่านของลูกด้วยตนเอง

โครงการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยสายใยครอบครัว

โดย ศิริวรรณ ฉายะเกษตริน

ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สพท.กทม.๑

หัวหน้าโครงการหมอภาษาพัฒนาเยาวชน

สวัสดีค่ะ เมื่อฉบับที่แล้วท่านได้อ่านหลักการและเหตุผลของโครงการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยสายใยครอบครัวแล้วนะคะ แต่ก่อนที่ท่านจะได้เข้าสู่กระบวนการทดสอบตามแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เรามาทำความรู้จักและศึกษาความเป็นมาของชุดการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยสายใยครอบครัวกันก่อนนะคะ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต ๑ ได้ตระหนักถึงการพัฒนา คุณภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยและการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จึงได้ร่วมกับ ศูนย์พัฒนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กรุงเทพมหานครจัดดำเนินโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพการอ่าน การเขียน “พัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยสายใยครอบครัว” ขึ้น โดยดำเนินงานต่อเนื่องจากโครงการแก้ปัญหาการอ่านและการเขียนเฉลิมพระเกียรติซึ่งได้ดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ ถึงปัจจุบัน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้อ่านคล่อง เขียนคล่อง ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสาร “ชุดการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยสายใยครอบครัว” ฉบับนี้เกิดจากการบูรณาการโครงการงบประมาณ และการร่วมพัฒนาจากหลายฝ่าย โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทางบ้าน โรงเรียน และสังคม เพื่อร่วมด้วยช่วยกันในการพัฒนาผู้เรียน และเป็นการกระตุ้นให้โรงเรียน ทุกแห่งส่งเสริมสนับสนุนให้พ่อ แม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนให้มากขึ้น ชัดเจนขึ้น ในการพัฒนาด้านสังคม อารมณ์ จิตใจและการเรียนรู้ของลูก ชุดการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยสายใยครอบครัว ฉบับนี้ เป็นเครื่องมือในการประเมินและพัฒนาผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่ง “ครูผู้สอน” และ “ครูแม่” จะต้องทำงานร่วมกันทั้งกระบวนการ ในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของลูกให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างเต็มศักยภาพ

ขอขอบคุณศูนย์พัฒนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กรุงเทพมหานคร คณะครูศาสตราจารย์ ดร.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มูลนิธิศาสตราจารย์หม่อมหลวงจิรายุ — ศาสตราจารย์ท่านผู้หญิง พูนทรัพย์ นพวงศ์ และสมาคมคนรักภาษาไทย ที่ได้ให้ความร่วมมือในการจัดงานสัปดาห์ เชิดชูภาษาไทย เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ ปี ๒๕๕๒ และมีส่วนร่วมทำให้เอกสารฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย ตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้

คำชี้แจงชุดการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยสายใยครอบครัว

ชุดฝึกพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เป็นที่ตระหนักกันดีอยู่ว่าการใช้ภาษาไทยในปัจจุบันมักมีปัญหาอยู่เสมอ ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น ขาดความรู้ความเข้าใจ การขาดความระมัดระวังและการใช้ภาษาเลียนแบบสื่อต่าง ๆ และด้วยเหตุที่การอ่านและการเขียนเป็นพื้นฐานสำคัญของการใช้ภาษาในการสื่อสารทุกกิจกรรมของสังคม จึงเป็นเรื่องที่นักเรียนต้องฝึกฝนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ตลอดจนการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตต่อไป

ลักษณะของชุดฝึกพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน

ชุดฝึกพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนมีจุดประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ประกอบด้วยชุดฝึก ชุดฝึกพัฒนาทักษะการอ่าน ชุดฝึกพัฒนาทักษะการอ่านในใจ และชุดฝึกพัฒนาทักษะการเขียน มีรายละเอียดดังนี้

ชุดฝึกพัฒนาทักษะการอ่าน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ประกอบด้วยชุดฝึกจำนวน ๑๐ ชุด เนื้อหาสาระในชุดฝึกประกอบด้วยคำที่ได้เลือกสรรจากคำพื้นฐานที่ปรากฏในหนังสือเรียนวิชาต่างๆ รวมทั้งจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน และได้ใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานเป็นหลักในการนำเสนอได้นำเสนอในรูปแบบของการอ่านคำ ประโยค ข้อความ ตามควรแก่กรณี ชุดฝึกแต่ละชุดจะมีกิจกรรมชุดละ ๓ ตอน รายละเอียดของชุดฝึกมีดังนี้

ชุดที่ ๑ การอ่านคำที่ประสมสระ

ชุดที่ ๒ การอ่านคำที่มีรูปวรรณยุกต์

ชุดที่ ๓ การอ่านคำที่มีพยัญชนะต้นออกเสียงได้หลายอย่าง

ชุดที่ ๔ การอ่านอักษรนำ

ชุดที่ ๕ การอ่านคำควบกล้ำ

ชุดที่ ๖ การอ่านคำภาษาต่างประเทศ

ชุดที่ ๗ การอ่านคำพ้องรูป

ชุดที่ ๘ การอ่านเครื่องหมายวรรคตอนและอักษรย่อ

ชุดที่ ๙ การอ่านเว้นวรรค

ชุดที่ ๑๐ การอ่านคำที่มีตัวสะกด

ชุดฝึกพัฒนาทักษะการอ่านในใจ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ จำนวน ๔ หน่วย ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ การอ่านจับใจความ มีจำนวน ๕ เรื่อง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การอ่านสรุปความ มีจำนวน ๕ เรื่อง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การอ่านตีความ มีจำนวน ๑๐ เรื่อง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การอ่านคิดวิเคราะห์ มีจำนวน ๕ เรื่อง

ชุดฝึกพัฒนาทักษะการเขียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ประกอบด้วยชุดฝึกจำนวน ๗ ชุด แต่ละชุดจะมีกิจกรรม ๓ ตอน รายละเอียดของชุดฝึกมีดังนี้

ชุดที่ ๑ การเขียนตัวพยัญชนะไทย

ชุดที่ ๒ การเขียนคำทับศัพท์

ชุดที่ ๓ การเขียนรูปวรรณยุกต์

ชุดที่ ๔ การเขียนคำที่ประและไม่ประวิสรรชนีย์

ชุดที่ ๕ การเขียนคำไวพจน์

ชุดที่ ๖ การเขียนคำเหมาะสมกับระดับภาษา

ชุดที่ ๗ การเรียบเรียงถ้อยคำเป็นเรื่องราว

วิธีการใช้ชุดฝึก

ผู้ใช้ชุดฝึก คือ นักเรียน ครู หรือครูแม่ โดยเลือกใช้ชุดฝึกให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนและให้นักเรียนได้ปฏิบัติทุกกิจกรรมด้วยตนเอง ครูหรือครูแม่ช่วยให้คำแนะนำชี้แจง เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจและให้กำลังใจแก่นักเรียนเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทยและเรียนภาษาไทยอย่างมีความสุข

การวัดและประเมินผล

ชุดฝึกพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ได้กำหนดผลการอ่านหรือผลการเขียน ผลการประเมิน คือ อ่านได้และอ่านคล่อง หรือเขียนได้และเขียนคล่อง และกำหนดเกณฑ์ การประเมินความสามารถในการอ่าน การเขียนไว้อย่างชัดเจน

เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้วควรประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้ทราบ ผลทันที ผลการประเมินจะเป็นข้อมูลย้อนกลับที่จะแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางการอ่าน และการเขียนของนักเรียนได้ และยังเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญในการใช้ ภาษาไทยให้ถูกต้องสืบไป